

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45. Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douări 24 fil., — de trei 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Răsboi și pace.

— Declarații făcute în dieta țării. —

In ședința de Mercuri a dietei a vorbit deputatul Károlyi Mihály, înainte de a se intra în ordinea de zi, spunând, că eșirea să și a consiliilor sei de principii din partidul independentist s'a făcut, pentru a se pregăti calea pentru prefacerile din vizitor, ca Ungaria se devină un stat democratic, pus pe principiul egalității de drept. Partidul seu nu vrea pacea cu orice preț; din contră, că va mai trăi un maghiar, își vor da toți viața pentru apărarea integrității țării, a Ardealului și a granitelor.

... «Români se știe, — a spus contele Károlyi Mihály, — că dacă ne vor ataca, nu vor da de oameni, ci de tigri. Vom lupta ca tigri pentru Ungaria noastră, pentru Ardealul nostru. (Applause)»...

Contele Apponyi a arătat în vorbirea sa, că între partidul seu și între al lui Károlyi nu există nici o deosebire. Károlyi și partizanii sei voiau să-și asigure numai libertatea acțiunii.

A luat apoi cuvântul domnul ministru president, contele Tisza, după cei doi șefi ai partidelor independiste, și a rostit vorbirea următoare:

«Onorată casă! Mai ales după cele spuse de domnul deputat, conte Albert Apponyi, la dreptul vorbind ar fi de prisos se mai vorbesc, dacă nu mi-aș simți de datorință să lămuresc o chestie, care în urma vorbirii domnului deputat Károlyi Mihály poate se primească o anumită răstălmăcire. În fața celor spuse de stimatul domn deputat, cu privire la aparițiile din România, aduse în legătură cu punctul de vedere pe care se află, reținându-mă dela orice polemice, aș dori se constată numai faptele. (Se auzim)!

Stim toți, onorată casă, că o parte foarte lărmuitoare a presei din România, dela isbucnirea răsboiului încocace a încercat tot ce e posibil, ca se bage România în răsboi, în contra aliaților ei. Si celce urmărește cu atențune evenimentele, știe și aceea, că aceste organe ale presei române au făcut amare imputări guvernului român, pentru că nu s'a folosit de ocaziunea, după ei favorabilă, de a ataca monarhia înainte de a raporta noi asupra Rușilor învingerea cea mare din luna Mai a anului 1915.

Onorată casă! Aceleași organe se folosesc de toată ocaziunea pentru a deștepta în România credința, că de nou s'a ivit ocaziunea favorabilă pentru a fi atacată monarhia cu succes, și de altă parte, că trebuie să se grăbească cu folosirea acestui prilej, ca nu cumva să se întârzie. Acestor organe, acestor nizuințe, le-a venit bine la socoteală înființarea partidului de sub conducerea stimatului domn deputat, pe care s'a nizuit a o prezenta în colori cu totul false în fața opiniunii publice române, s'a

nizuit a o prezenta astfel, ca și cum domnii deputați ar propaga sistarea răsboiului, capitularea în fața dușmanului și legarea păcii separate cu Rusia.

Dominul deputat a fost foarte corect când a spus, că lucru acesta e ridicol. Știm noi toți foarte bine, că e ridicol; știm foarte bine, că astfel de intenționi stau departe de domnii deputați, și dacă n'ar sta cumva departe, nu le stă în putință să realizeze astfel de intenționi. Dar scuzați, știm foarte bine și aceea, că de puțin sunt cunoscute în străinătate raporturile dela noi, știm foarte bine, ce povești proaste sunt în stare se credă despre Ungaria cei din străinătate, și astfel s'a ivit în mod neîndoios faptul, că calomnia aceasta însemnată cu care s'a căutat se fie arătată acțiunea domnilor deputați în presa română și în presa antantei, a putut se face anumit efect asupra opiniei publice române și asupra opiniei publice din statele aparținătoare antantei, în direcția, ca să desfășeze credința în oboseala noastră și în slabirea voinei de a purta răsboiul mai departe (Aşa e! Mișcare.)

In fața acestora, așa cred, că nimic nu era mai natural decât aceea, ca organul de publicitate, amintit de domnul deputat, («Igazmondó», în care scrie contele Tisza), să atragă atenționă, într'un mod, care nici decum nu poate fi supărător sau vătămător pentru domnul deputat și partizanii sei, asupra acestor apariționi, să-i admonize, că procedura domnilor deputați e în felul acesta răstălmăcita și întrebuintată în contra intereselor națiunii maghiare, dându-se ocaziune astfel domnului deputat pentru a face rectificarea cuvenită. Si dacă stimatul domn deputat a spus astăzi, că până va trăi încă un maghiar, — cred că expresiunea aceasta a folosit-o, — națiunea maghiară să va opune până la extrem ori căror atacuri îndreptate în contra integrității ei, — eu numai pentru aceea repet și accentuez aceasta expresiune, fiindcă doresc, ca ea să ajungă până la dușmanii noștri. (Aprobări).

Aceasta e situația, onorată casă. Eu nu vorbesc aici de România, căci acolo ne așlăm în fața unui curent dușman al factorilor neresponsabili, eu nu vorbesc de România, ci de dușmanii noștri. Vorbesc despre aceea, că răsboiul, pe care nu noi l'am făcut, dar pe care trebuie să-l continuăm dacă vrem să ne apărăm integritatea, că răsboiul acesta e îndreptat în contra integrității noastre! (Aşa e!) Căci doară se spune pe față și astăzi, că se vrea desmembrarea monarhiei și în special a statului ungar, se declară pe față, că vreau să împartă hainele pline de sânge de pe corpul nostru. (Aşa e!) Iar până ne vom afla în fața acestei situaționi, în casa aceasta nu trebuie să se vorbească de pace, ci de învingere! (Aprobări și aplause.) Pentru că numai învingerea va putea oferi posibilitatea unei păci oneste, cinstite, care să pună temelii liniștei, siguranței, păcii din viitor a națiunii

maghiare, pentru cari luptă ca un om națiunea maghiară, până nu vor fi constrânsi dușmanii noștri să lege pacea. (Aşa e!)

Onorată casă! Știe fiecine, că răsboiul acesta nu noi l-am început. Știe fiecine, că am stat gata pentru legarea unei păci onorabile, încă în zilele declarării de răsboi și în preajma răboiului, oricând. (Aşa e!) Dar scuzați, problema momentului de acumă, și aşa cred, că în privința aceasta deosebire de păreri nu există, nici în casa aceasta, după cum nu există deosebire de păreri nici afară, în țară, problema momentului de acumă și datorința lui este: *a duce lupta cu bărbătie, cu încordarea tuturor forțelor noastre, până la învingere!* (Aprobări vii și aplause).

Casa intră apoi în ordinea de zi.

Sfârșitul răsboiului.

Cei dela conducerea puterilor din împărtita întălegere au legat mari speranțe de marea ofensivă pe care au început-o la toate fronturile, și erau aproape siguri, că acum vor sdobi puterile centrale și ei vor dicta condițiile de pace, pe cari Germania umilită și Austro-Ungaria ruinată vor trebui să le primească în mod necondiționat. Si se dădeau asigurări, că lucru acesta are să se întâpte negreșit până la finea lunei August. Atunci se va sfârși răsboiul! Suntem însă aproape de finea lui August, și puterile centrale nu sunt sdrobite, statele din împărtita întălegere nu sunt în poziția de a dicta pacea și condițiile păcii, și astfel nici sfârșitul răsboiului nu se poate încă prevedea și prevesti. El ar fi însă foarte apropiat, dacă ar intra acumă în acțiune, alătura cu puterile centrale, România și Suedia, cari state neutre ar decide răsboiul și ar sili pe beligeranți să procedeze la legarea păcii. Acestea sunt părurile domnului I. G. Tufescu, pe cari și le espune în ziarul «Moldova» din București, în următorul articol, publicat într-un număr mai recent:

«Cancelarul Germaniei a fixat, în ultimul său discurs, condițiile generale ale păcii viitoare, însă conducerii statelor aliate nu le-au băgat în seamă, din cauză, că ei aveau încă incredere în isbândă lor finală. Guvernele împărtitei întălegeri își puneau toată speranța în marea ofensivă, care avea să sdobească pe centraliști și să-i silească a primi condițiile dictate de dânsene. Această credință deșartă a făcut să se mai verse mult sânge omenesc pe câmpile de luptă și să se mai cheltuiască câteva zeci de miliarde fără nici un folos.

In adevăr, astăzi situația aliaților este mai puțin favorabilă decât în primăvara trecută, cu toate că au făcut pregătiri enorme și au sacrificat o sumedenie de vieți omenești. Ofensiva germană dela Verdun și cea austriacă din Italia, au silit pe aliați să înceapă marea ofensivă mai înainte de timp, ceeace a contribuit la eșecul ei.

Această ofensivă a început în Volhinia și Galicia, unde armatele lui Brusilow au reușit numai a înfunda puțin flancurile armatelor austro-germane, în Franța, unde anglo-francezii au isbutit a strămuta o mică parte din frontul german cu vre-o 8 klm. spre răsărit, în nord Kuropatkin, după ce a sondat înzadar frontul german la Baranovici, Smorgon și alte localități, s'a prăbușit în chip jalmic la sud-vest de Riga, iar cea italiană s'a mărginit la succesele dela Arsiero-Asiago, care fuseseră părăsite de austriaci! Astăzi marea ofensivă este oprită aproape pe toate fronturile, și chiar de ar mai fi reluată, are puțini sorti de izbândă, fiindcă înseși buletinele aliaților arată, că centraliștii au dus și duc necontenit rezerve pe toate fronturile.

Față de starea aceasta de lucruri, ar trebui ca aliații să privească realitatea în față și să înțeleagă, că nu mai pot spera într-o victorie finală; nu mai poate fi vorba de sdobirea germanilor, întru că ei nu pot nici măcar să fie alungați din teritoriile cucerite. *Ar trebui deci să se recunoască bătuți și să încheie pace.*

Acest lucru este însă aproape imposibil de admis, de oarece Franța nu poate renunța la teritoriile ocupate de germani, sau a le schimba cu alte teritorii coloniale. Rusia nu poate ceda centraliștilor Curlanda, Litvania, Polonia și o parte din Volhinia; deosemenea, ea nu poate renunța la Constantinopol și strămtori, cari formează visul de aur al muscalilor. Anglia nu poate părași Egiptul, Ciprul și toate coloniile germane, ocupate fără nici o greutate, și nu poate renunța la dominația mărilor. In fine toate la un loc nu pot părași Belgia și Sârbia, cari s-au jertfit pentru ele.

Iată pentru ce aliații vor prelungi încă răsboiul, în speranță, că germanii vor sfârși prin a se obosi și a renunța la o parte din avantajele căștigate. Cu alte cuvinte, *omenirea nu se poate aștepta, ca pacea să vie din partea puterilor aliate.*

Pentru a se pune capăt răsboiului, *puterile centrale sunt obligate să contină, până când vor putea dobosi măcar pe unul dintre agentii principali ai răsboiului de pe uscat, și anume: pe Franță sau pe Rusia.*

Sdrobirea Franței nu se poate face cu ușurință, de oarece germanii n'au posibilitatea de a ocoli armata franceză, nici chiar de a o lovi în flanc. O rupere de front de asemenea este puțin posibilă, fiindcă frontul francez este foarte puternic și străpungere lui ar costa prea multe sacrificii. In Franță deci germanii pot da lupte de front încununate de succes, pot luta Verdunul, și chiar Parisul, dar la o sdrobire totală a Franței nu se pot gândi.

Neputând sdobi Franța, centraliștii trebuie să se gândească în mod serios la *înfrângerea definitivă a Rusiei*, care este factorul principal al răsboiului de pe uscat,

Rusia poate să fie învinsă, sau prin sleirea forțelor ei, cum a fost la 1854, sau prin ocolirea flancurilor.

Infrângerea Rusiei prin sleirea forțelor nu se poate urmări, din cauză, că tactica întrebunțată pentru atingerea acestui scop ar prelungi răsboiul. De altfel săcătuirea Rusiei a început deja. În adevăr, se spune, că ea a ridicat la începutul răsboiului șapte milioane de soldați și în cursul anului trecut ar fi instruit și înarmat alte șapte milioane de oameni. Dacă aceste afirmații sunt adevărate, isvorul cel mare de oameni este pe sfârșite. Arme și muniții nu are îndeajuns, ci trebuie să cumpere din Japonia și America. Bani de asemenea n'are, ci trebuie să cersească neconvenit dela aliați. Astfel stănd lucrurile este evident, că Rusia nu se poate răsboi la infinit, după cum cred ignoranții și naivii. Ea ar mai putea suporta greutățile răsboiului cel mult un an sau doi. Această întârziere ar fi prea îndelungată, de aceea puterile centrale trebuie să și încordeze forțele spre a doborî colosul moscovit.

In situația de astăzi Rusia poate să fie învinsă numai prin ocolirea flancurilor armelor sale. În adevăr, o luptă de front ar avea de rezultat împingerea frontului actual spre est, fără ca măcar o parte din ostirea rusească să fie distrusă; de unde urmează, că ea ar fi capabilă încă de luptă. O rupere de front chiar n'ar fi suficientă pentru a doboră Rusia; dovada s'a făcut anul trecut, cu străpungerea de pe Dunajet. Această operație n'a dat rezultatele așteptate, din cauză că austro-germanii n'au reușit a ocoli ostirile rusești în retragere. Rămâne deci ocolirea flancurilor.

Frontul rusesc se întinde astăzi de la marea Baltică până la Carpații Bucovinei; flancul drept prin urmare se sprijină pe țărmul Balticei, pe când cel stâng este desvăluit. De aici urmează, că flancul drept al frontului muscălesc este mai greu de ocolit, de căt cel stâng; dar nici acesta nu se poate învăluia, fără învoiearea sau colaborarea României. Cu alte cuvinte, nemții nu pot bate pe muscali fără ajutorul românilor, căci nu pot ocoli flancul stâng al ostirilor rusești. Putele centrale ar trebui să înteleagă acest lucru și să facă toate sacrificiile posibile, pentru a ne atrage în sfera lor de acțiune; la din contră, ostirile lor se vor obosi în zadar în lupte de front, cari nu pot pune capăt răsboiului.

Dacă România s'ar decide să intre în răsboi alături de centraliști,

atunci armatele române ar putea intra în Bucovina și Basarabia nordică, lovind pe ruși în flanc și spate, ceea ce ar aduce distrugerea ostirilor muscălești din Bucovina și Galicia sud-vestică. Celealte armate rusești, din Galicia orientală și Volhinia, fiind silite de a se retrage în grabă spre est, ar fi urmărite în mod viguros de ostirile aliate și sdrobite, sau cel puțin cumplit decimate, aşa, că n'ar mai fi capabile de rezistență. Cu chipul acesta întreaga Ucraina, și poate chiar Caucazia, ar cădea în puterea aliaților, ceea ce ar sili pe Rusia ca să ceară pace.

Dar lovitura nu s'ar mărgini aci. După sdrobirea forțelor muscălești din Volhinia și Galicia ar urma ocolirea și nimicirea ostirilor dintre Pripyat și marea baltică. Aceasta operație s'ar face cu ajutorul suedezilor, cari ar cădea în spatele armelor lui Kropotkin și ar avea ca rezultat — ocuparea Petersburgului și Moscovei. Teritoriile rusești, rămase neocupate după această lovitură, n'ar mai avea puterea de a continua răsboiul. Rusia ar înceta de a mai fi un colos european și ar rămânea un stat asiatic, fără organizație și fără vlagă, de aceea ar înceta de a mai fi un pericol pentru Europa.

Indată ce Rusia ar fi doborâtă, Franța s'ar grăbi a încheia pace, iar Italia ar urma-o. Cu chipul acesta, Europa și-ar câștiga liniștea pierdută.

Anglia, la rândul ei, s'ar supune fatalitatei, sau ar continua singură răsboiul. În cazul acesta ea va trebui scoasă mai întâi din Franța, unde va căuta să păstreze cu orice preț orașele Dunkerque și Calais; de aceea n'ar fi lucru extraordinar, că Germania să fie ajutată chiar de Franța în această operație. Mai târziu i s'ar da lovitura de grație în Egipt, sau chiar în Marea Britanie... În tot cazul continuarea răsboiului dintre Germania și Anglia n'ar mai avea nici un interes pentru noi.

Din cele expuse aici se vede, că de la noi depinde scurtarea sau prelungirea răsboiului european: dacă noi intrăm în luptă alături de puterile centrale, răsboiul s'ar putea sfârși în câteva luni; iar dacă stăm neutri, el poate să mai dureze câțiva ani. Astfel stănd lucrurile, nu exagereză de loc acei ce susțin, că România și Suedia sunt astăzi arbitrii Europei, căci numai prin intervenția acestor state se poate pune capăt răsboiului.

Rămâne să vedem, dacă conducerii acestor state vor ști să se folosească de situație.

FOIȘOARA.

Confiscarea „Fabulelor” lui Tichindeal.

De D. Ioanovici, stud. în fil.

Acest eveniment e tractat pe scurt, dar clar și adâncit în valorosul discurs de recepțione, care cuprinde viața și activitatea întreagă a lui Dimitrie Tichindeal, discurs rostit de fostul membru al Academiei Române, Iosif Vulcan. În cele următoare adaug la cele găsite acolo câteva amănunte necunoscute încă.

Cu greu s'ar mai putea afirma acum, că prigonirea lui Tichindeal de către superiorii lui bisericești au cauzat doctrinile anticlericale, enunțate în «învățările» fabulelor, luate de la D. Obradovici. Lucrurile, cari preocupa tocmai atunci toată ierarhia sărbească din Ungaria și-i făcea multă bătaie de cap, nu erau «învățările lui Dositei despre icoane, relicvi, tradițiuni, sinoade și păcatul strămoșesc»,¹ ci cu totul altceva, și anume: lupta pentru supremătatea bisericească a Sârbilor asupra Româniilor ortodocși din Bănat, de care supremătate se foloseau, nu ca să păzească pe Români de învățături eretice «despre icoane, relicvi» etc., ci ca să-i impede de a se manifesta în viață

¹ I. Russu, preotul Aradului, care a editat la 1888, cu puține schimbări și îndreptări în sensul originalului lui Obradovici, fabulele lui Tichindeal, crede că acestea au cauzat destituirea și prigonirea lui.

lor bisericească și culturală ca națiune deosebită de cea sărbească. Numai aşa ierarhia sărbească putea să păstreze pe seamă ei numeroasa turmă «valahă», din a cărei sudoare se hrănea acea ierarhie, — în care se găseau exemplare de o lăcomie rară, — și altcum însă prea împopulată față cu puținii credincioși sărbi. Pentru sufletul acelei turme însă ea avea mai mult dispreț decât îngrijire părintească.

Nu împotriva ortodoxiei, ci împotriva acestor stări ticăloase și pentru emanciparea culturală a neamului său s'a ridicat, alături cu alii cărturari, Tichindeal, și povâduia fără odihnă, cu scrisul și mai ales cu vorba, credința nouă în libertatea și mandria sufletului românesc. Pecetea acestei credințe o purtau, — aceasta e partea lui în traducere, — și învățările fabulelor lui Tichindeal, precum și celelalte două lucrări mai scurte originale cari s'au tipărit și s'au confiscat împreună cu fabulele: «Îndreptări moralicești tinerilor foarte folositore» și «Arătare despre acestea trei nouă instituții ale nației românești, sărbești și grecești.»¹

Din punct de vedere bisericesc încă au avut de sigur multe de exceptiune la Tichindeal, care lucra pentru neamul său umăr la umăr cu vladica unit al Orăzii, care îl zicea: «fiule Dimitrie». Se puteau deci teme, că gândirea lui liberală ar putea îndemna pe Români să incline mai

¹ Recipritatea în «Istoricul pedagogicul și din Arad» de A. Sădeanu și Botiș, la centenarul pedagogiei din Arad 1912.

Răsboiul.

Trupele germane și austro-ungare din Carpați înaintează cu succes. Pe la Vorochta atacurile rusești au fost respinse. Pela Zalosce atacurile rusești au fost respinse în mai multe rânduri. Cam 1000 de ruși au ajuns de nou în captivitate.

La frontul italian încercările dușmanului de a se aprobia de noua linie a trupelor noastre au fost zadarnice. La Gorița a fost respins un atac italic. La frontul dela apus luptele se dau pretutindenea cu mare înverșunare, dar fără succes pentru dușmani.

Telegramme de astăzi ne mai spun următoarele:

In Bucovina trupele noastre și-au menținut pozițiile. Pela Stanislau, după lupte grele, date ziua și noaptea, Rușii au fost respinși. La Zalosce și la Stochod dușmanul a atacat cu puteri mari, dar fără rezultat. Rușii au avut pretutindenea pierderi mari.

La frontul italian au fost atacuri vehemente pe înălțimile dela Gorița și pe alte locuri, dar trupele noastre le-au respins. La frontul dela apus s'au prăbușit de nou toate atacurile dușmane, date cu puteri mari și cu multă vehemență.

Vasile Mangra Mitropolit!

Ziarul „Unirea” din Blaj publică la loc de frunte, în numărul de Marti, 8 August n. următoarele aprecieri, făcute cu privire la alegerea de Arhiepiscop și Mitropolit din Sibiu:

Congresul electoral al bisericii gr.-or. române a ales cu majoritate de voturi pe vicarul episcopal de la Oradea-mare, Vasile Mangra, de mitropolit al bisericii gr.-or. române. Este aceasta cea mai mare dignitate, la care poate să aspire un preot, și cel mai onorific post, ce i-se ofere cuiva în viața noastră publică. Se poate zice cu drept cuvânt, că un mitropolit este nu numai capul bisericesc al unui popor, ci, în imprejurările în care ne aflăm, e mai vârstos un conduceator politic, a cărui personalitate e o garanție pentru un viitor.

Pe noi nu poste să ne preocupe felul cum s'a făcut această alegere și cum Vasile Mangra a fost înălțat la aceasta treaptă înaltă bisericească prin votul congresului național bisericesc. E o chestie internă a bisericii gr.-or. române, pe care noi suntem datori a înregistra, fără nici un comentar, lăsând celor competenți să se pronunțe asupra ei, în felul cum vor crede de bine.

Chestia ne privește din alt punct de vedere. Stăm în fața unui fapt împlinit, a unui act de constituționalism bisericesc, care înălță la cea mai înaltă treaptă ierarhie pe acela, care chemat e de azi înainte a reprezenta și promova interesele bisericii sale după toate puterile și cea mai bună convingere a sa. Lăpus congresul de stăpân și îndrumător asupra jumătății considerabile a celeilalte părți din poporul românesc, care împreună cu cea cărmuită de

mult spre Oradea Românum Vulcan, de către Carlovitul etc. ale consistoarelor sărbești. Nici acest antagonism nu izvora însă din vre-o durere a înimii lor pentru osânda sufletelor românești, căci s'ar depara de izvorul curat al doctrinei Măntuitorului, — seduse de episcopul unit și «infectate» de principiile «Inciuate» ale învățătelui lui Obradovici, — ci numai din năcazul că atunci s'ar rări oile în statul ierarhiei sărbești.

Aici, prin urmare, nu era vorba de o carte dușmană pravoslavie, ci de un caracter luminat, a cărui principiu de viață culmină și a cărui fapte se plămădau în iubirea ferbinte pentru neamul său și independența lui sufletească; de un om care avea legăturile cele mai strânse cu bărbații distinși ai neamului său, indiferent, că se ținea de ortodoxie, ori de catolicie, ear față cu superiorii lui: pravoslavnici — dar prea ades și fățurnici, — Sârbi, era închis și bănuitor.

Și mai avea personalitatea lui Tichindeal o latură, care îl făcea urgizit în ochii Sârbilor: Dintre toți profesorii pedagogiei din Arad^a nici unul nu întrunea însușirea aceleia, care făceau din Tichindeal un sămănător de idei și un propovăditor de

^a Înființată la stăruințe românești de împăratul Francisc I. la 1812 și pusă sub supravegherea consilierului — și inspector suprem al școalelor gr. ort. din Ungaria — Uros Nestorović, un Sârb. Profesorii au izbutit să fie Români: Diacovici catedrelui, Tichindeal, Mihail, Iorgovici; v. citatul «Istoric al ped. din Arad» cu «arătarea lui Tichindeal».

noi, caută să se afirme și conserve în patru comună unde trăim. Acest popor are însemnate interese comune. Sunt probleme de ordin cultural, economic, care cer rezolvare. Factorii răspunzători a celor două biserici au simțit întotdeauna punctul acestui comun de interes și au știut să avântă peste interesele înguste de ordin particular și să cadă la acorduri comune, fie în târziu când prudență mai înaltă o pretendea această fie publice, când era lipsă. Dumnezeu rănduit, ca în două biserici să îndrume acest popor spre o țintă comună a conștiințăi proprii. Cele două biserici, în decursul istoriei au emulat una cu alta, să se sprijină una pe alta, dar nu au ridicat bisericii în calea unei alteia. A fost și este aceasta o tradiție a conducerii ecclaziastice de ambele părți, pe care au păstrat-o în intâia noastră cu scumpățate. Peste micile frecările și veleități confesionale s'au știut avântă toți oamenii noștri de seamă, de către cei care au fost vorba de interese mai înalte, comune, iar cei cu predilecție își sfătuiau placerea a provoca desbinări de natură aceasta, paralizând acțiunea comună, au fost întotdeauna puși la locul lor.

E bine, credem, dacă în față nouul regim ce se instalează azi la Sibiu, accentuăm aceste vîi tradiții, pe care ocăruierea noastră bisericească le-a cultivat cu atâtă sfîntenie și cari vor servi și pe viitor de îndreptar în politica bisericească a Blajului. Si e bine să o spunem aceasta mai ales noi, căci nicăieri nu există atâta punct de atingere, dar și vulnerabilă în această privință, ca între Blaj și Sibiu. Ceeace arie, în dieceze și responzabil, prudent chiar, la noi reclamă cea mai mare chibzuire.

In firma nădejde, că nouul mire al bisericii gr.-or. române, simțind marea responsabilitate ce a luat asupra sa, va sfătuia potrivită de a promova interesele bisericii sale și a poporului românesc în acest spirit tradițional, noi îl zicem: Să fie într-un cias bun!

Moartea unui erou.

Dela sergentul Petru Borgescu din regimentul de infanterie numărul 50 primim vestea despre moartea unui brav soldat român, a caporului Solomon Budoiu, dela regimentul de horezei numărul 31. Serioarea pe care n-o trimite sergentul Borzescu, din Simleul Silvaniei, unde se află ca rănit, împreună cu alți soldați români în spital militar, sună astfel:

Mai mulți răniți, din spitalul din loc, vă rugăm se binevoiți a publica trista stire, că Solomon Budoiu, corporal în regimentul 31 de horezei, a murit moarte de eroi în 29 Iulie n. 1916 la orele 10 din zi, în proprietatea orașului Kovel, din Polonia răsăscă. Fiind lovit de o granată, a murit la moment și a fost înmormântat cu mai mulți tovarăși de suferințe, într'o luncă cu earba verde.

Decedatul a luptat nelintrerupt doi ani de zile, și a fost decorat în trei rânduri pentru viteză prestată în fața dușmanului. A fost originar din Boiu, lângă Orăștie, și fus de preot și moare în etate de 23 ani. I-l deplangem toti, cari l-am cunoscut în viață militară și civilă.

Eroul nostru a servit un an la regimentul seu de casă, 64 dela Orăștie, și în vara anului trecut, în August, a luat parte eu noi, cei dela regimentul 50 din Alba-Iulia,

ideal în mijlocul mulțimii. Frâmantarea înimei lui producea valuri de neastămpări în sufletele tinere, cari aveau să crească sufletul mare al neamului lor, în fiitorii preoții și învățători. Intrânsii el deșteptă sete de lumină și sentimente necunoscute de demnitate națională. Astfel Tichindeal devine inițiatorul luptei pentru episcop românesc la Arad, care s'a pornit în 1814. Roadele bogate care începeau să se arate pe urma propagandei făcute de el cu scopul acestia între preoți și elevi, scoasă din răbdări pe Sârbi. Omul acesta trebuia distrus și ruptă legătura dintre el și luminișorii satelor românești.

Toamna atunci apare carteau lui Tichindeal. Călugării sărbi se folosesc de această ocazie minunată și bazându-se pe locurile în cari Tichindeal schimbase texțul lui Obradovici în sens național românesc (și citate din cele 2 scrieri originale de același spirit), precum și pe aceleia, unde urmând lui Dositeiu atacă papismul (o lature simțitoare a politicei austriace), înscenază cu multă dibăcie o vânătoare strănică după cărțile «răzvrătitului» catedrelă, care s'a extins peste 6 comitate din părțile Ungariei locu te mai mult sau mai puțin de Români.

Confiscarea «Fabulelor» deci nu a fost o datorie de conștiință a păstorilor bisericești, ci un mijloc de care s'au folosit în rândul altor unelțuri pentru distrugerea unui om primejdios ierarhiei pentru intențiiile ei de cutropire asupra Românilor.

la luptele grele și sângeroase dela Ivan-gorod, unde s'a distins în mod deosebit. Dar în învălășala cea mare și-a pierdut regimentul și s'a alipit la regimentul 31 de honvezi, unde a luptat până la moarte.

Aducem pe calea aceasta la cunoștința dulcei sale mame, a surorilor și a fraților, cări încă se află pe câmpul de onoare, apoi a tuturor rudenilor, amicilor și cunoscuților, vesteau, că eroul Solomon Budorii nu se mai află între cei vii, a trecut la o viață mai bună, mai fericită, vârându-și săngele pentru tron, patrie și neam.

Dormi ecou în pace, căci dușmanii te temea și de umbra tal Noi, camerazii, deplângem moartea ta, pentru că ne-ai fost un frate bun, credincios și drept. În veci fie pomenirea ta!

Petru Borssecu,
sergent în reg. 50 de inf.

Fondul orfelinatului.

(Urmare).

Col. Inv. Virgil Pop din Cacova (Sebeș): Vasile Mihu preot 5— Virgil Pop inv. 10'60 și alții: 26—

Col. oficiului parohial din Biniș (Prot. Bocșa mont.) Marta Andreescu 10— Eleivii școalei 16'58 și alți: 84'58.

Col. Of. parohial din Coșteiu mare: 726— (Lista s'a publicat în numărul trecut).

Col. elevilor dela Gimnaziul din Năsaud 35—

Pavel Curt, Nermegy 2—

Col. of. par. gr. or. rom. din Petresalva 60—

«Minerva» inst. de cred. din Beclan (Sohnoc-Dobâca) 50—

Elevii școalei din Marpod 4—

Col. din Mestecăcan (Zarand): 15—

Primăria comună din Arpașul de Jos 50—

Col. din Techereu (Geoagiu): Bis. gr. or. 5— Gavril Codin par. 10— N. N. 5— și alții: 30—

Col. din Soporul de câmpie: Iacob Chifa par. 14— și alții: 40'40.

«Făgețana» ins. de cred. Făget: 100—

Col. din Măgura cu fil. Jeledinți (Or.). Din Măgura 3'54 Din fil. Jeledinți 32'30 Petru Roșca cap. 5— și alții: 35'84.

Vasile Cuparescu 4'55.

Elevii școalei din V. Lupșei 2—

Elevii școalei din Vecerd 3—

Col. din Crizbay (Brașov): și fil. Nou:

Bis. gr. or. 20— Cornel Maerușan 10—

Nicolae Popa inv. de stat 5— Vasile Duția (Nr. 415) 5— și alții: 117'20.

Col. din Bucium (Orăștie): Ioan Olariu par. 10— și alții: 45'40.

Col. din Petrilaca rom. (Turda): Ioan Aldea par. 20— și alții: 30'80.

Col. din Breaza (Făgăraș): Nicolae Boer par. 50— Ioan Hașiu inv. p. 5— și alții: 112'20.

Col. din Rășnov (Bran): Bis. gr. or. (of. 200—) Reuniunea de înmorm. (of. 200—) Constantin Proca par. (of. 200)

100— (în acții) Ioan Nan par. 40— Ioan Ducar ep. (20—) Iosif Renghia inv. (10—)

Văd. Elena G. Proca (10—) Dumitru Rădăcină (5—) Ioan și Ana Ilie (5—) Elena Ioan Nan inv. (5—) Văd. Susana D. Nan (5—) și alții: La olaltă suma ofertelor e 955'20 (din care s'a solvit 554'80).

Dna Elena Pușcariu Bresta 100—

Col. din Valea (Treișcaune): Dum.

Soiu par. 18'60 Bis. gr. or. 10— Maria Soiu preoteasă 10— George Cașaș Gă-

Scoaterea lui din postul de catehet o esoperează — pe baza decretului aulic din 29 Aprilie 1814 — prin simpla denunțare că-i «neastămpărat». Legătura dintră această lovitură îndreptată împotriva lui Tichindeal și participarea lui în lupta pentru episcop românesc se impune de la sine. Petiția «poporului și a clerului», inițiată împăratului prin Junie, înainte de moartea episcopului sărbesc din Arad Avacumović, se pregătea tocmai. Mitropolitul din Carlovit avea informații foarte amănunte de tot ce se petreceea acolo, prin mijlocirea episcopului din Timișoara, apărându-se la moartea acestuia. De la el și dela episcopul din Timișoara a pornit deci și persecuția împotriva lui Tichindeal, cum tot ei au pornit-o mai tarziu și în contra celuilalt inițiator al mișcării: Diaconovici. Se vede însă, că nu prea erau siguri de cauza lor, pentru că n'aveau nicio învinuire bazată asupra lui. De aceea ei pun pe directorul lui, Nestorovici, să opăcească cu vorba, ca să nu le strice rodul silințelor cu interveniri la locurile înalte. Acesta cheamă la sine pe Tichindeal și îi spune, că destituirea s'a facut fără de știrea lui, că și episcopul Timișoarei și mitropolitul la mijloc. Dar în afacerea aceasta cuvântul hotărâtor nu il au vrădicii, ci el, directorul.

(Ya urma).

Propter inquietum genium, se zice în scrisoarea lui Nestorovici către palatinul, v. Arhiva stat. Revisio librorum anul 1815, F. 2, P. 7,

bovol sen. 10— Nicolae Zin mechanic 6— Nicolae Nema cantor 5— George Cașaș Gârbovul jun. 5— și alții: 240—

Col. din Sohodol (Câmpeni): Demetru Goia par. 20— Gherasim Sicoe inv. 5— și alții: 101—

Col. din Teiu (Dobra): 12'25.

Col. din Hunedoara: Bis. gr. or. 200— Avr. P. Păcurariu și soția Maria n. Boldin 500— Simeon Chirca și Sofia Danciu ofert 1000— (865 coroane în acții) numărar 135— Teofil Tulea 100— Amalia Buda 100— Maria Nicoară 50— Cornelia Musa v. 50— Nicolae Macrea 200— Iosif Šoimoș 50— Societatea Cojocarilor 200— Nicolae Albu lui Ianăș 50— Nicolae Miloș 20— Nicolae Boldin Ghera 20— Dima Tanasie 10— Sofia Rimbaș 5— Constanța Logel 20— Alexandru Florea 40— Nicolae Muntean l. Arimie 20— Simeon Vlad 10— Petru Miloș 10— Nicolae Chinejan 10— Constantine Dima 10— Reuniunea femeilor 300— «Agricola» inst. de cred. 500— și alții: 261'1—

Gheorghe Bogoeviciu, Bresta (oferit 500—) în acții 400— numărar 100—

Col. din Surduc Copalnic: 98—

Elena Nádasdy comec Sibiu 50—

Dumitru Popoviciu comec. Sibiu 100—

Col. din Ohaba de sub piatră și fil. Ciopcea (Hășeg): Petru Armean par. 10— Bis. gr. or. 20— Iudita Popp inv. 20— Barbu Lesconi cantor 10— George Ivaș 6— și alții: 118'50.

Fil. Ciopcea: Bis. gr. or. 10— Filip Muntean 10— Vasile Udilă 5— Nicolae Dobrev 6— și alții: 48'50.

Dumitru Cândeal, Flint Mont (America) 98—

Col. Const. Buga (continuare): Beniamin Ardelean 10— Ioan Solomon 10— Simeon Oltean și alții 10— Vlasa Petru 6— și alții: 42—

Col. din Rod (Miercurea): Const. Ghișe par. 10— Veturia C. Ghișe preoteasă 5— Vasile Ghenie par. 5— Dionisie Iuga not. 5— Bis. gr. or. 20— și alții: 359'36.

Dr. Stefan Rozvan, adv. Ilia 200—

«Progresul» inst. de cred. Ilia 200—

«Pruna» societ. pe acții industr. și comec. Ilia 200—

«Bihoreana» din Oradea mare 2500—

Dr. Aurel Cioban adv. Lipova, diurne dela congres 214—

Mihail Bucovețchi capl. mil. Fpost. 26: 12—

In memoria răp. Dr. Valer Comșa dăruesc: Fam. Comșa din Cincul mare 50— Fam. Dr. Jurca 50— Fam. Mandocie 10— Fam. Gherghel 10— Fam. Holerga 10— La olaltă 130— (Va urma).

Cartea Roșie. Ministrul de externe al monarhiei austro-ungare a publicat o nouă Cartea Roșie despre faptele comise de dușmanii noștri împotriva dreptului internațional. Cartea Roșie cuprinde patru capitole. În cel dintâi se arată tratamentul neomenos, de care au avut parte funcționari consulatelor noastre în statele dușmane. Al doilea capitol se ocupă cu soarta jinicii a supușilor austro-ungari internați în țările antantei. În celelalte capitole se constată cu fapte nouă o mulțime din fărădelegile, de care au avut să suferă persoanele civile din Bucovina și Galicia pe urma invaziei popoarelor semisâlbatic ale Aziei. Fiecare cetitor al Cărții Roșii va vedea, că împărtita înțelegere este foarte departe dă se luptă pentru libertate șiumanitate.

Banii mărunti. Nu numai în țara noastră, ci și în România au dispărut, în mare parte, din circulație banii mărunti. Din cauza lipsei de monedă măruntă, Banca națională din România va pune în circulație hărție monetă de un leu și doi lei.

Tarifă nouă. Începând cu 15 August 1916 se urcă prețurile pentru telegramă, și anume: 8 fileri de cuvânt, taxa cea mai mică 1 coroană pentru o telegramă. La telegramele prese, cuvântul costă 4 fileri, ceea mai mică taxă 1 coroană.

Mare ziar în Rusia. Viceprezidentul dumiei, Protopopov, vizează să înființeze un mare ziar cotidian, la care vor colabora scriitorii Gorki, Andreiev, Corolenco și a. Capitalul necesar îl dău mai multe bănci din Rusia.

Guvernator în Turkestan. Generalul rus Kuropatkin, comandantul de pe frontul nordic, este numit guvernator în vasta țară din Asia centrală, în Turkestanul rusesc.

Frontul oriental — front principal. Relativ la numirea lui Hindenburg de comandant suprem al armelor dela răsărit, serie Politiken: Puterile centrale n'au putut face de sigur ceva mai bun. Învingătorul dela Tannenberg și dela apele măzuriene, cuceritorul provinciilor baltice, este de sigur cel mai iubit din toți comandanții germani. Armata și flota au ceea mai mare încredere într'insul, ca cel mai însemnat comandant al frontului răsăritean. Se aşteaptă, declară Politiken, ca frontul oriental să devie earăși frontul principal.

Aparatele unui submarin comercial. Comandantul submarinului des pomenit Deutschland, căpitanul König, a spus unui corespondent, că vasul acesta, spre a-și găsi drumul sub apă și a evita primejdile, are un microfon și un aparat de sondat. Cu ajutorul microfonului se audă elicea vaselor dela distanță de câteva mile și după sgomot se poate recunoaște felul vaporului ce se apropie; cu ajutorul celuilalt aparat, submarinul stie la ce adâncime se găsește. Vasul, ca orce vapor, poate să arunce ancore sub apă și să se opreasă pe loc.

Pentru fondul ziariștilor. Indurerăți părinti, Ioan și Ana Zichil, paroh, și întrisul fratru Aurel Zichil, învățător, donează la fondul ziariștilor români cinci coroane, întru eternierea memoriei fiului și fratelui lor Ioanichie Zichil, învățător în Feldioara, comitatul Brașov, decedat în urma unui morb contractat pe câmpul de răsboi. Banii, trimiși redactiunii ziarului nostru, s'au predate epitetiei fondului ziariștilor.

Pentru universitate. Orașul Dobrogea înăuntru a votat pentru ridicarea unei universități în acest oraș, cinci milioane de coroane plătibile în rate anuale de căte 500.000.

Deschiderea orfelinatului. Ziarul Uniunea scrie, că orfelinatul românesc din Blaj se deschide în prima jumătate a lunii Septembrie a. c. Consistorul metropolitan dela Blaj, aprobat proiectul de statut, le va înainta spre închirierea ministrului de interne. S'a mai hotărât să se publice concurs pentru primirea orfanilor până inclusiv 28 August n. Orfanii au să fie adăpostiți deocamdată în seminarul teologilor de anul prim și în clasele capitulare, unde locuiește canonul Dr. Augustin Bunea.

Venizelos incasează. Se anunță într'o gazetă elvețiană, care primește stiri din Atene, că antanta a trimis lui Venizelos cinci milioane de marce în scopuri electorale. Pe teritoriile grecești ocupate de trupele împăratului înțelegerei anti-venezeliste sunt prigojni. De altfel poporul grecesc, armata și negustorimea participă la misiunile electorale cu deviza: „Trebue să păstrăm neutralitatea”.

Împotriva ziarelor americane. Cenzura engleză a oprit cu ziua de 7 August intrarea în Anglia a ziarelor nord-americane. Motivele acestei măsuri nu se arată.

Socialiștii și pacea. Organizația internațională a socialiștilor, prin secția franceză s'a rostit asupra necesității întrunirii unui congres al socialiștilor aliați, cari vor avea să stabilească, pe baza neatârnării popoarelor, condițiile de pace.

De 40 de ani. În 11 August 1917 s'au împlinit 40 de ani, când s'a vorbit întâia oară cu ajutorul telefonului, în America.

O sută de miliarde. Răsboiul european a costat până acum aproape o sută de miliare coroane. Un ziar suzedez și a luat osteneala să socotească, ce fel și cîte instituții culturale s'ar fi putut înființa din această sumă uriașă. Eată ce s'ar fi putut face: 12 mii școale primare, 2 mii școale secundare, 50 universități, 500 școli, o mie de spitale, 3 mii de biblioteci, 200 muzee, 2000 bucătării poporale, 2000 clădiri publice, tot atâtea stabilimente de băi, teatre, 300 mii proprietăți pentru țărani, și alte numeroase lucruri.

Evacuare completă. Consiliul comunel din Verdun, cum se vedește dela Paris, a ținut o ședință secretă în capitala Franței. Consiliul a luat la cunoștință ordinul dat de comandărirea franceză cu privire la evacuarea completă a orașului Verdun. În ședință a dominat o dispoziție din cele mai posomorate.

Expoziția din Lemberg. La sfârșitul lui Iulie s'a deschis o expoziție de răsboi în Lemberg. Un pavilion al anumitei expoziții arătă în mod intuitiv instituțiile Crucii Roșii din Ungaria. Întreg materialul expoziției, după închiderea ei, va fi pus la dispoziția muzeului, cel-va înființa Crucea Roșie în Budapesta.

Legat nou. Deputatul congresual al cercului Ilia, exactorul arhiepiscop Victor Tordășianu, în scopul eternizării memoriei mult iubitului și nejutatului părinte Amos Tordășianu, fost judecător, și avocat, care de 53 ani își doarme somnul vecinic în cimitirul din Ilia mureșană, pune temeu cu 100 cor. la „Legatul Amos Tordășianu pentru ajutorarea copiilor săraci din Ilia, apli- cați la meseria”. Această legătă, asemenea celorlalte legătă ale „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, se atâșează la „Fondul Episcopul Nicolae Popa pentru masa înălțătorilor meseriaș”. El va spori din donații pioase, ce se vor face la logodne, la cununii, la botezuri la căzuri de moarte, la pomeni etc.; apoi din daruri în cereale și alimente, care se vor face în întrebunță, când masa înălțătorilor meseriași de mult și de mulți dorită fiindă va lucea.

Pentru orfelinat. Domnul Constantin Buga, funcțion

Nr. 454/1916.

(144) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoare din comunele mai jos insirate se organizează concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

1. Ludoș. Salar 600 cor. dela biserici, restul dela stat, cvarțir în natură eventual rețut 50 cor. rețut de grădină 20 cor.

2. Păuca. Salar 600 cor. dela biserică. Întregirea salarului dela stat încă nu e rezolvată. Biserica nu se deblogează și plăti ea salarul legal întreg, dacă statul n-ar vota întregirea. Locuință în natură și lemne de foc.

3. Tău. Salar 600 cor. dela biserică. Întregirea dela stat nu e votată. Pană la rezolvarea întregirei dela stat biserica nu se deblogează și da salarul legal complet. Locuință în edificiu școală și rețut de grădină 20 cor.

Reflectanții sunt datori să-și înainteze cererile oficiului protopresbiteral la terminal deschis și să se prezinte în biserică.

Cei aleși sunt datori a instruia și să cante cu elevii în Dumineci și sărbători în sf. biserică.

Mercurea, 25 Iulie 1916.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al trac-
tului Mercurea.

Avr. S. Pecurariu
protopop.

Nr. 443/1916 Prot. (139) 2-3

Concurs.

Parchia de cl. III. Veseud, din protopresbiteral Agnitei, devinând vacanță, pentru întregirea ei, în urma ordinului Preaveneratului Consistor arhidiecezan de la 3 Maiu a. c. Nr. 5082 Bis. se publică din nou concurs cu termen de 30 de zile dela prima lui apariție în „Tel. Rom.”

Venitele sunt cele statorite în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs înzestrăte cu documentele necesare să se înainteze subscrizorii.

Concurenții, după prealabila învățătură a protopresbiterului, să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică din parohie spre a cânta și să cante, eventual a și celebra.

Agnita, în 17 Iulie 1916.

In înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 392/1916. (136) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a II-a Gâlpuia, protopresbiteral Unguras, pe baza rezoluției Preaveneratului Consistor arhidiecezan din 16 Septembrie 1915 Nr. 9472 Bis. să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele imprenante cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru dotărirea dela stat.

Concurenții, eu drept de a concura la această parohie își vor înainta petițiunile cu documentele recerute la subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminalul indicat și sunt datori a se prezenta înainte de alegeră în biserică pentru a cânta respective a celebra și să cante, cu prealabila învățătură la oficiul protopresbiteral.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al Ungurașului, în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Fizes-Sanpetru, (Fuzes-szentéér) 15/28 Iulie 1916.

Pavel Roșca
protopop.

Nr. 442/1916 Prot. Nr. 140 2-3.

Concurs.

Parchia de cl. II. Săsăuș, protopresbiteral Agnitei, declarându-se vacanță prin rezoluția Preaveneratului Consistor arhidiecezan dela 3 Maiu a. c. Nr. 5081. Bis., pentru întregirea ei se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima lui apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele statorite în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs, înzestrăte cu documentele necesare, să se înainteze subscrizorii în terminalul sus indicat.

Concurenții, după prealabila învățătură a protopresbiterului, să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică din parohie spre a cânta și să predica, eventual a și celebra.

Agnita, în 17 Iulie 1916.

In conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

Se cântă o corespondență

pentru un birou, exactă în limba română și germană. Cele cunoștoare și a limbii maghiare sunt preferite. Ofertele însoțite de fotografie să se trimînd împreună cu atestatele în copie și condiția de salar la E. V. Feller, Zagreb Júrjavska 31 A. Croația.

A apărut

în editura Comisiunei administrative a tipografiei arhidicezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprinde: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune cătră Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluște-mă Dumnezeule”, etc.; rugăciunile mesei; Simvolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune cătră Dumnezeu Tatăl; rugăciune cătră Născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei crucii rugăciune cătră domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidicezana, și se vinde legată în coloare roșie și vânătă cu 20 fileri.

Format placut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preotilor, profesorilor și învățătorilor, la comandă de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corepunzătoare nu numai pentru trebuințele sufletești ale ori cărui creștin, ci și ca dar la copii, precum și pentru ostașii din resboi, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

A apărut în editura comisiunei administrative a tipografiei arhidicezane:

R. Ruiz Amado:**Secretul succesului**

converbiri teoretice și practice cu tinerii de 15—20 ani, traducere de Vasile Stan, profesor la seminarul Andreian. Cuprinsul: Succesul și fericirea. Problema succesului. Idei atavice. Zeificarea succesului. Zodia. Periodul fatal. Planul de luptă. Nu fumezi? Încă o țigare?...? Păhărele de beutură. Vorbele obscene. Steagul celor șepți voinici. Timpul e aur. Lectura. Jocurile. Sportul. Prietenii. Cavalerism și Donchișotism. Viermele neadormit. Orientări. O putere. Nobilă adesea. Inclinații și destăinuiri. Concurență socială. Capitalul celor desmostenici. O obiecție și o părere. Cheamarea dumnezeiască. Munca. Împărtirea timpului. Statonicia. Împărtește ca să invingeri. Puterea de sus Adau. Sfaturile unui părinte cătră fiul său.

După cum se vede din acest cuprins bogat, Secretul succesului e o contribuție însemnată la literatura noastră pentru tineret, astăzi destul de săracă.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidicezana din Sibiu, exemplarul broșat (280 pagini format 8°) cu 2 coroane.

Revânzătorilor se dă un rabat de 20%.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidicezana, din Sibiu-Nagyszében.

Adolf Harnack.**Monahismul,**
idealurile și istoria lui

trad. de

Dr. Gh. Comșa.

Prețul unui exemplar e 1 Cor., cu porto postal, 1 Cor. 10 fil.

Biblioteca

,„Reuniunei române de agricultură din com. Sibiu“

Nr. 1.	Tinerea viteilor, de E. Brote	K — 24
”	Trifoiul, de Eugen Brote	— 24
”	Prăsirea pomilor, de Dem. Comșa	— 24
”	Legea veterinară, de Inv. Muntean	— 80
”	Insoțirile de credit (Raiffeisen), de Dr. Aurel Brote	1 60
”	Cartea stuparilor săteni, de Romul Simu	— 70
”	Povețe pentru stăpîrirea găndacilor de Maiu	— 10
”	Darea pe vinuri și favorurile (Inlesnirile) ce face legea în privința ei proprietarilor de vii	—
”	Povețe pentru apărarea împotriva găndacilor, cari sfredesc mugurii	— 10
”	Scurtă povătuire la stăpîrirea șoareciilor de câmp	— 10
”	Cum să imblătim orzul de bere	— 18
”	Vierul român sau Noua cultură a viilor, de Nicolae Iosif, învățător	— 70
”	Nutrirea animalelor de casă, de Aurel Cosciuc. Op. premiat. Cu 6 ilustrații în text	1 50
”	Cuvinte de îmbărbătare pentru Serbarea pomilor și a paselor	— 20
”	Monilia, o nouă boală a pomilor, de Hermann Kerrn	— 10
”	Dăile Pomăritului, sfaturi întocmite de Astra Hodos	— 25
”	Câteva reale facute de populația dela sate de Dr. Ion Bucur, medic	— 30
”	Nimicirea șoareciilor de câmp, fără nări prelucrate după instrucție ministerială	— 20

A apărut

în editura Comisiunei administrative tipografiei arhidicezane

Acaftistul

Preșinție Născătoarei de Dumnezeu și rugăciuni, cu binecuvântarea Inalt Preasfătuitului Domn Ioan Mețianu, arhiepiscop mitropolit al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Ungaria etc.

In aceasta ediție augmentată, (474 pagini) se cuprind:

Rugăciunile dimineții, de seara și pentru fiecare zi din săptămână. Canonul de rugăciune de toate zilele. Rugăciunile dumnezești Liturgii. Canon de pocantă cătră Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciune mai nainte de Ispovedanie. Invățătură pentru Ispovedană. Rugăciunile sfintei cuminătări. Rugăciunile după sfânta cuminătătură. Rugăciune cătră Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciune din toate zilele cătră Născătoarea de Dumnezeu. Acaftistul Domnului nostru Iisus Christos. Canonul sfântului Nicolae. Cinstința Paracris al preașfintei Născătoarei de Dumnezeu. Canonul sfântului Nicolae. Cinstința Paracris al preașfintei Născătoarei de Dumnezeu. Canon de rugăciune cătră Îngerul păzitor vietii omului. Canonul de rugăciune ce se cântă cătră toate păterile creștini și cătră toți sfintii. Rugăciunile mesei. Rugăciune la deosebite ocazuni. Culegere de rugăciuni la felicitări întâmplări. Sinaxariu pentru tot anul Păștele până la anul 1960 cu esplicare.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidicezana, și se vinde legată în coloare roșie și cu gust, în coloare roșie, cu 1 cor. 60 fil. Revânzătorilor li se dă 20% rabat.

Tipărit pe hârtie fină, se vinde cu prețul de 1 cor. 80 fil.

A apărut

în editura comisiunei administrative a tipografiei arhidicezane

Psaltirea bogată

tipărită în zilele Preașfătului împărat și rege Francisc Iosif I, sub îngrijirea și binecuvântarea Inalt Preașfătuitului Domn Ioan Mețianu, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și mitropolit al românilor de religiune gr.-or. din Ungaria și Transilvania, cavaler al ordului Francisc Iosif clasa I și al coroanei de fer clasa II. Proprietar al crucei pentru mărite, membru în casa magnaților etc. etc.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidicezana și se vinde legată frumos în piele roșie, fără copci și ornamente aurite, la mijloc cu sfânta cruce, cu 13 cor. scumpindu-se pielea, legată în pânză neagră și la mijloc imprimat o cruce, cu 10 cor. Revânzătorilor se dă rabat 20%. Tipărit frumos cu litere latine, de calitatea primă, și hârtie fină și trainică.

Icoane

ce se află spre vânzare la Librăria arhidicezana din Nagyszeben (Sibiu), cu prețuri reduse, și anume:

Nr. lnc.	N u m i r e a	latimea in cm.	lungimea in cm.	pictate pe	Prețul	
					C.	f
1	Nasterea Maicii Domnului	62	80	pânză	45	—
1	Nasterea Maicii Domnului	40	50	"	12	—
1	Puneră în mormânt	68	55	"	17	50
1	Adormirea Maicii Domnului	40	52	tinichea	15	50
1	Maica Domnului cu Mântuitorul nostru Iisus Christos	74	100			